

Az ítélet az 5. sorszámú végzés alapján kijavítva.

Bp., 2025. 02. 20.

dr. Robotka Imre

a tanács elnöke

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:	3.Kf.700.297/2024/3.
A felperes:	felperes "fa" (felperes címe)
A felperes felszámolója:	felszámoló cég (felszámoló címe; felszámolóbiztos: név1)
A felperes képviselője:	dr. Kovács Péter András egyéni ügyvéd (felperesi képviselő címe)
Az alperes:	Magyar Energetikai és Közmű-Szabályozási Hivatal (1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 52.)
Az alperes képviselője:	dr. Hoschek Livia kamarai jogtanácsos
A per tárgya:	energiaügyben indult közigazgatási jogvita (határozat2)
A fellebbezést benyújtó fél:	alperes (10. sorszám alatt)
A fellebbezéssel támadott ítélet:	Fővárosi Törvényszék 103.K.702.452/2023/9. számú ítélete

Ítélet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét az iránymutatás részbeni pontosításával helybenhagyja.

A le nem rótt fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

[1] helység1 Megyei Jogú Város garanciavállalása mellett a cég1, mint üzemeltetésbe adó, valamint az cég2, a cég3 és az cég4. egyetemleges felelősségű konzorciuma és a felperes (korábbi elnevezése szerint helység1i Hőszolgáltató Kft.), mint üzemeltetésbe vevők között üzemeltetési-vállalkozási szerződés (a továbbiakban: Szerződés) jött létre helység1 távhőellátása érdekében 1998. július 1-jei hatállyal 25 éves időtartamra, 2023. június 30-ig. Az alperes a szám1 számú határozatában a felperes részére – feltételekkel – távhőszolgáltatói működési engedélyt (a továbbiakban: Engedély) adott.

[2] helység1 Megyei Jogú Város polgármestere 2021. május 10-én tájékoztatta az alperest, hogy a szám2 számú közgyűlési határozat alapján 2021. június 30-ával a Szerződést a felperessel felmondta. A tájékoztatás alapján az alperes hivatalból szám3 számon 2021. május 18-án eljárást indított (a továbbiakban: alapeljárás), amelyben abból a szempontból vizsgálta a kialakult helyzetet, hogy a Szerződés felmondásának következményeként miként lesz biztosítva a távhőfelhasználók ellátása 2021. június 30-át követően. Az alperes az alapeljárásban nyilatkozattételre hívta fel a felperest, aki a 2021. május 25-én kelt nyilatkozatában (a továbbiakban: Nyilatkozat) a Szerződés felmondásának semmisségére, a megindított jogorvoslati eljárásokra; továbbá arra hivatkozott, hogy független hozzáféréssel rendelkezik (birtokban van) a helység1i távhő közműrendszerhez, az igazolt és kimutatott saját tulajdonú közművagyonra független a Szerződéstől; független hozzáférése van a saját eszközeihez, nagyobb részben stratégiai aktív rendszerelemekről illetően saját tulajdonjogán, kisebb részben bérleti szerződés alapján. A felperes 2021. május 28-án és 2021. június 7-én további kiegészítő beadványokat nyújtott be az alpereshez.

[3] Az alperes a határozat1. számú határozatával (a továbbiakban: Határozat1) a felperes Engedélyét a távhőszolgáltatásról szóló 2005. évi XVIII. törvény (a továbbiakban: Tszt.) 4. § (1) bekezdés a) pontjának ae) alpontja, valamint 20. § (2) és (4) bekezdése alapján 2021. július 1-től visszavonta. Megállapította, hogy a Nyilatkozat iratellenes a tulajdonosi viszonyok tekintetében, ezért bizonyítékok hiányában nem fogadta el a felperes azon érvelését, hogy saját tulajdona olyan jelentős mértékű, hogy annak révén a felmondás ellenére továbbra is hozzáférése marad a teljes távhőrendszerhez. A szám4. számú külön határozatával a város távhőszolgáltatásának ellátására új távhőszolgáltatói engedélyesként az cég5-t kijelölte.

[4] A Határozat1 megtámadása iránt a felperes anyagi és eljárási jogszabálysértésekre alapított keresettel élt, amelynek alapján eljáró Fővárosi Törvényszék a 2022. május 10-én meghozott 103.K.704.451/2021/16. számú ítéletével a Határozat1-t megsemmisítette, és az alperest új eljárásra kötelezte.

[5] Ítélete indokolásában a felperes eljárási kifogásait nem találta alaposnak. Az anyagi jogi szempontú vizsgálata körében megállapította, hogy az alperes az Engedély visszavonását kizárólag a Tszt. 20. § (1) bekezdésére alapíthatta volna jogszerűen, és nem kerülhető el a BH2021.55. számú precedensképes döntésben foglalt elvi tartalom szerinti

objektív követelmények megtartottságának vizsgálata sem. E szerint a ténylegesen fennálló tényeket kell az objektív körülmények során értékelni, és valamennyi tény alapján kell megállapítást tenni arról, hogy az engedélyes eleget tesz-e a Tszt.-ben, illetve a működési engedélyben előírt kötelezettségeinek. Az engedély visszavonására csak objektív körülményekre tekintettel megállapított tényállás alapján kerülhet sor. E körben értékelni kell a távhővagyonhoz való hozzáférés biztosítottságát, a szolgáltatás teljesítéséhez szükséges személyi feltételek, és az ahhoz kapcsolódó munkáltatói jogok fennállását. Iránymutatásában meghagyta az alperesnek az új eljárásra vonatkozóan, hogy az Engedély visszavonását a Tszt. 20. § (1) bekezdésére alapítottnak indokolja, és a BH2021.55. számú precedensképes döntésben részletezett objektív szempontokat tegye vizsgálata tárgyává, a tényállást e szükséges és releváns körben tárja fel.

[6] Az alperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a 2022. november 9-én kelt és jogerős 2.Kf.700.096/2022/5. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[7] A másodfokú bíróság jogértelmezésében rámutatott, hogy az alperes a határozati indokolásában és fellebbezési érvelésében egyaránt eloldotta magát a Tszt. 20. §-ában rögzített normatív szöveg nyelvtani értelmezésétől. Arra helytállóan hivatkozott, hogy a Tszt. 20. § (4) bekezdés második fordulata a hatósági kockázatértékeléstől függően közbelépési lehetőséget teremt az alperes számára, hogy a távhőellátás jelentős zavarának veszélye esetén beavatkozzon, aki „*a folyamatos ellátásra más engedélyest is kijelölhet*”. Téves rendszertani és logikai jogértelmezése folytán abban hibázott, hogy a normaszöveg nyelvtani tartalmától elrugaszkodva, e rendelkezés alapján nemcsak más engedélyest jelölt ki, hanem a fennálló távhőszolgáltatói engedélyes engedélyét is visszavonta, holott e jogszabályi rendelkezés utóbbi lehetőségre még csak utalást sem tartalmaz. A Tszt. diszkréciótól függően alkalmazható 20. § (4) bekezdése a működési engedély visszavonását nem szabályozza, a Tszt. kógens 20. § (1) bekezdése alkalmazásának mellőzését nem teszi lehetővé. A Tszt. 20. § (1) bekezdése a) pontja és (4) bekezdése egymásra épülő szabályai szerint amennyiben az engedélyes a tevékenységét nem az engedélyben meghatározott módon folytatja, és az a távhőellátás jelentős zavarát idézheti elő, és az alperes a folyamatos ellátásra más engedélyest is kijelölt, ebben az esetben az (1) bekezdés a) pontja alapján beáll a jogszabályban előírt kötelezettsége, hogy az eredeti engedélyest kötelezettségeinek teljesítésére hívja el, és annak eredménytelensége esetén a működési engedélyt visszavonja. A (2) és (4) bekezdés közötti különbség az, hogy a (2) bekezdésben foglalt főszabály alapján a működési engedély visszavonását követően kötelező az új engedély kiadása vagy új engedélyes kijelölése, míg a (4) bekezdésben a (2) bekezdéshez képest meghatározott kivételszabály szerint a jelentős zavar elhárítása érdekében az engedélyes kijelölése az engedély esetleges visszavonását megelőzi. Ekkor a folyamatos távhőellátás érdekében – az elsőfokú bíróság helyes értelmezése szerint – jogilag több engedélyes is lehet ugyanazon tevékenységre; ideiglenesen különválnak a jogi és a ténybeli helyzet. A kijelölt engedélyes felelős az ellátásért és a távhőrendszer átvételéért és működtetéséért, míg a korábbi engedélyes engedélyének fennmaradása attól függ, hogy képes-e kötelezettségeinek eleget tenni; ha nem, az engedély visszavonása nem mellőzhető, tehát a Tszt. 20. § (2) és (4) bekezdése között az alperes által állított összefüggés nincs, mindkét bekezdés a Tszt. 20.§ (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel alkalmazandó. A Tszt. 20. § (6) bekezdésének első fordulata pedig egyszerűen arra utal, hogy létezhet új engedéllyel (kérelemre) rendelkező engedélyes, valamint a főszabály vagy a kivételszabály szerint kijelölt engedélyes. A másodfokú bíróság szerint az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásra vonatkozó iránymutatásában – az ügyben releváns tényállásra és alkalmazandó jogszabályi rendelkezésekre, továbbá irányadó ítélkezési gyakorlatra (BH2021.55.) tekintettel – jogszerűen határozta meg az alperes vizsgálódásának

kereteit, és a távhőszolgáltatási engedély esetleges visszavonásának alapjául szolgáló határozat indokolásának irányát.

[8] A Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.700.096/2022/5. számú jogerős ítéletével szemben nem kezdeményeztek felülvizsgálati eljárást.

A megismételt eljárásban hozott alperesi határozat

[9] Az alperes a szám5 számú végzésével 2022. december 30-án megindította a megismételt eljárást, és a felperest, majd a 2023. január 12-ei hatállyal történt felszámolás alá kerülését követően a felszámolóját adatszolgáltatás teljesítésére hívta fel a távhőszolgáltatáshoz szükséges vagyonhoz való hozzáférés és a vagyon birtoklása, a 2021. július 1-jén fennálló tulajdoni és vagyoni helyzet igazolása, a munkáltatói jogok gyakorlásának jogosultja, az alkalmazotti létszám bemutatása, a távhőszolgáltatási tevékenység ellátásához szükséges hőenergia 2021. július 1-jétől történő rendelkezésre állására vonatkozó okiratok, bizonyítékok körében. A végzést a felszámoló 2023. február 8-án elektronikus úton letöltötte, de a felhívásban foglaltaknak nem tett eleget.

[10] Az alperes a határozat2 számú határozatával (a továbbiakban: Határozat2) a felperes távhőszolgáltatói működési engedélyét 2021. július 1-jétől (a továbbiakban: átadási határnap) visszavonta. A rendelkező rész I.1-I.8. pontjaiban meghatározta a felperes jogait és kötelezettségeit.

[11] Indokolásában a jogerős ítélet iránymutatásában előírt BH2021.55. számú precedensképes döntésben részletezett objektív szempontok vizsgálatát célozva megállapította, hogy a Szerződés felmondásával megszűnt a felperes távhőszolgáltatáshoz szükséges vagyonhoz való hozzáférése, ezért a távhőellátási kötelezettségének 2021. július 1-jétől való megfeleléséhez hitelt érdemlően bizonyítania kellett volna, hogy hozzáférése a távhőszolgáltatáshoz szükséges vagyonhoz továbbra is fennáll. E körben értékelte, hogy a felperes a felhívásban előírt határidőben nem küldte meg a 2021. július 1-jén fennálló tulajdoni és vagyoni helyzet leírását, az azt alátámasztó dokumentumokat, így nem bizonyította, hogy a tulajdoni és vagyoni helyzet a Szerződésben leírtaktól eltérő módon alakult. Nem nyilatkozott a távhőszolgáltatási tevékenység végzéséhez szükséges munkavállalók feletti munkáltatói jogok gyakorlásának jogosultjáról, nem mutatta be a szolgáltatás nyújtásában résztvevő alkalmazotti létszámot, és nem küldte meg a távhőszolgáltatási tevékenység ellátásához szükséges hőenergia rendelkezésre állására vonatkozó megállapodásokat, szerződéseket; nem bizonyította, hogy azokkal minden kétséget kizáróan 2021. július 1-jét követően továbbra is rendelkezik. Az alperes álláspontja szerint önmagában az objektív körülmények, így a szükséges hőenergia rendelkezésre állása, a munkáltatói jogok és személyi feltételek megvalósulása, a távhővezeték-hálózathoz való hozzáférés hiányában nem lenne elégséges a folyamatos és biztonságos távhőellátás fenntartásához.

[12] Összességében megállapította, hogy a megismételt eljárás során a felperes nem bizonyította, hogy 2021. július 1-től továbbra is rendelkezik a távhőszolgáltatási tevékenység folyamatos és biztonságos ellátásához alapvetően szükséges saját és/vagy az üzemeltetésébe adott létesítménnyel, ezáltal a távhővagyonhoz történő hozzáférése nem biztosított, így a jogszabály szerinti ellátási kötelezettségének nem tud eleget tenni, amely a Tszt. 20. § (1) bekezdés a) pontja szerint működési engedélye visszavonását eredményezte.

A kereset és a védírat

[13] A felperes a keresetében a Határozat2 megsemmisítését kérte. Állította, hogy a Határozat2 az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 123. § (1) bekezdés f) pontja szerint semmis, az alperes a megismételt eljárásban figyelmen kívül hagyta a jogerős ítélet iránymutatását, és a bíróság is csak ennek teljesítését kérheti számon [Kúria Kfv.II.37.296/2016/6.].

[14] Az alperes az Ákr. alapelveinek megsértésével az ügyféli jogok gyakorlásától a megismételt eljárásban elzárta; megsértette a tényállás tisztázására, az elégséges és szükséges mértékű indokolásra vonatkozó kötelezettségét. Jogi képviselő meghatalmazása ellenére a megismételt eljárásról az alperes a cégkapujára helyezte el az értesítést, jogi képviselője mellőzésével elzárta a nyilatkozattételtől. A felszámolási eljárás során az átadás-átvétel olyan időpontra esett, amely nem adott lehetőséget a felhívás teljesítésére

[15] A megismételt eljárás nem teremt új jogvitát, az nem jelent másik eljárást: az alapeljárásban beszerezett és megismert tények, okiratok vizsgálatának újraértékelése vagy kiegészítő értékelése nem mellőzhető. Az alperes úgy járt el, mintha egy új ügyet kezdett volna, azonban önmagában az, hogy a megismételt eljárásban nem tett nyilatkozatot, nem eredményezheti azt, hogy az alperes a korábbi, azonos tárgyban már megtett, vissza nem vont nyilatkozatait, becsatolt iratait, valamint más eljárásokban a távhőtermelők által teljesített adatszolgáltatásokat és nyilatkozatokat értékelési köréből indokolás nélkül kihagyhatta volna. A Határozat2 indokolásából a bizonyítási eljárás menetének, a bizonyítékok forrása meghatározásának, értékelésének, összevetésének megállapíthatónak kell lennie [Kúria Kfv.V.35.679/2016/7.]. Ilyennek nyoma sincs a Határozat2-ben.

[16] A távhőrendszerhez való hozzáférés ténykérdés. Az alperes tisztában volt a 2021. július 1-jei tényleges helyzettel, amelyet alátámaszt az alperes 2021. augusztus 2-án „Tájékoztatás távhőszolgáltató kijelöléséről és felszólítás együttműködésre” tárgyú levele, amelyben azt közölte, hogy (a felperes) nem adta át az cég5. részére a távhőszolgáltatási tevékenység végzéséhez nélkülözhetetlen és szükséges eszközöket, és a hozzáférést a távhőszolgáltatáshoz meggátolta.

[17] Az alperes megsértette az Ákr. 2. § (1) bekezdését, (2) bekezdés a) pontját, 5. § (1) bekezdését és (2) bekezdés a) pontját, 6. § (3) bekezdését, 13. § (6) bekezdését, 36. §-át, 47. § (1) bekezdés g) pontját, 48. § (1) bekezdés a) pontját, 48. § (2) és (4) bekezdését, 62. § (1) bekezdését, 63. §-át, 80. § (1) bekezdését, 99. §-át, 101. § (1) bekezdés a) pontját, 104. § (4) bekezdését, a Tszt. 4. § (1) bekezdés e) pontját, (2) és (3) bekezdését, 20.§ (1) bekezdés a) pontját, a Tszt. végrehajtásáról szóló 157/2015. (VIII.15.) Korm. rend. (Tszt. Vhr.) 2. §-át, az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdését.

[18] Az alperes a védíratában a kereset elutasítását kérte. Állította, hogy a jogerős ítélet iránymutatásának eleget tett, a tényállást feltárta, a BH2021.55. számú döntésben részletezett objektív szempontok [a birtokláshoz és vagyonhoz való hozzáférés, a személyi feltételek és munkáltatói jogok, a tulajdoni jogok] vizsgálatával hozta meg döntését, illetve a távhőszolgáltatói működési engedély visszavonását a Tszt. 20. § (1) bekezdés a) pontjára alapította.

[19] A távhőszolgáltatás kapcsán fennálló tulajdoni és vagyoni helyzetre vonatkozóan figyelembe vette a Szerződés üzemeltetésre átadással kapcsolatos rendelkezéseit [1. pont, 12.2. pont, 6. pont, 6.5. pont, 6.7-6.9. pont, 3. pont], és nyilatkozat hiányában arra

jutott, hogy az objektív szempontok megvalósulása hozzáférés hiányában nem lenne elégséges a folyamatos és biztonságos távhőellátás fenntartásához.

[20] Tényállás tisztázási kötelezettsége csak a Kp. 97. § (4) bekezdésének keretei között állt fenn, ami nem azt jelenti, hogy az alapeljárás során általa ismert tényeket ne vette volna figyelembe.

A felperes a megismételt eljárás során nem reagált a felhívásra, amivel az Ákr. szerinti együttműködési kötelezettségét megszegte, nyilatkozata hiányában viselnie kell a bizonyítatlanság terhét. A felperes több olyan jogszabályi rendelkezést is megjelölt, amely nincs összhangban jogi érvelésével, valamint alapelvi jogszabálysértésre való hivatkozásai megalapozatlanok, mivel nem adott elő és nem igazolt azokkal kapcsolatban többlettényállási elemet.

[21] Az iratok megfelelő kézbesítésével kapcsolatban arra hivatkozott, hogy a felperes rendelkezési nyilvántartása az eljárás megindításakor nem tartalmazott külön meghatalmazást, az eljárás alatt később, 2023. január 17-ei hatállyal feltüntetésre került a felszámoló részére történő meghatalmazás, akinek a végzést megküldte. A felszámoló kérhetett volna akár határidő hosszabbítást, vagy lehetősége lett volna igazolási kérelem előterjesztésére is.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[22] Az elsőfokú bíróság ítéletével a megismételt eljárásban hozott Határozat2-t megsemmisítette, és az alperest új eljárásra kötelezte.

[23] A bíróság elsőként az Ákr. 123. § (1) bekezdés f) pontja szerinti semmisségi ok fennállását vizsgálta. Az iránymutatást megvizsgálva megállapította, hogy az alperes a megismételt eljárásban a felperes részére kiadott két felhíváson kívül semmilyen eljárási cselekményt nem végzett, és indokolása szerint döntését kizárólag a Szerződés felmondásának tényére és a felperes nyilatkozatának hiányára alapította. Rámutatott, hogy az alperes hivatalból indított eljárást folytatott le, ennek következtében a tényállás tisztázása és az ahhoz szükséges bizonyítási eljárás lefolytatása az alperes kötelezettsége volt. A hivatalból folytatott eljárásban a tényállás tisztázása nem merülhet ki abban, hogy a hatóság felhívja a felperest nyilatkozattételre. A nyilatkozat hiánya a megismételt eljárásban nem helyettesítheti azon objektív tények vizsgálatát, amelyet a bíróság iránymutatása egyértelműen előírt.

[24] A felperes alappal kifogásolta, hogy az alapeljárásban tett nyilatkozatait és benyújtott dokumentumait az alperes a megismételt eljárásban nem értékelte. Jogszerűen mutatott rá, hogy a megismételt eljárás nem független az alapeljárástól. Az alperesnek a megismételt eljárást az alapeljárás folytatásaként kell lefolytatnia, és amennyiben a bíróság ezzel ellentétes iránymutatást nem tett, teljeskörűen értékelnie kell az alapeljárásban keletkezett bizonyítékokat és iratanyagot is. Az alperes az alapeljárás iratanyagát, köztük kiemelten a felperes nyilatkozatait és előterjesztett dokumentumait egyáltalán nem tette a megismételt eljárás részévé, mely azzal a jogkövetkezménnyel is járt, hogy így képtelen volt az elsőfokú ítéletben előírt tényállás tisztázási kötelezettségének és a releváns objektív körülmények vizsgálatának eleget tenni.

[25] Az elsőfokú bíróság felhívta a BH 2021.55. számú döntésben hivatkozott, a Kúria Kfv.III.37.351/2017/8. számú ítéletének [27]-[28] pontjaiban foglaltakat és kifejtette, hogy az irányadó kúriai joggyakorlat alapján a felperesi nyilatkozat hiánya vagy

ellentmondásossága önmagában nem alapozhatja meg az engedély visszavonását, hanem az alperesre hárul az objektív körülmények fennállása hiányának bizonyítása és igazolása, vagyis az, hogy a felperes ténylegesen nem tesz eleget a távhőszolgáltatással kapcsolatos kötelezettségeinek. Rögzítette, hogy az alperes sem az alapeljárásban nem teljesítette a bizonyítási és indokolási kötelezettségét az eltérő jogi álláspontjánál fogva, sem a megismételt eljárásban nem pótolta azt az objektív, ténylegesen fennálló körülmények vizsgálatával. A felperes alappal sérelmezte, hogy hiányos volt a tényállás felderítése a tekintetben is, hogy az alperes azonos tárgyban – a helységi távhőszolgáltatás engedélyezésével és szabályozásával kapcsolatban – lefolytatott más eljárásokban rendelkezésre álló tényeket, körülményeket sem vette figyelembe hivatalos tudomása ellenére, mely releváns tényeket a hivatalból lefolytatott eljárásban értékelnie „kellett volna”. Helytállóan kifogásolta a felperes, hogy az alperes a megismételt eljárásban a vizsgálatot a 2021. július 1-jei dátumhoz kötötte, tekintettel arra, hogy a jogerős ítéletnek nincs olyan olvasata, mely szerint a felmondás hatályosulásának dátumához az alperes kötve lenne.

[26] A bíróság az alapeljárásban a kúriai joggyakorlat alapján éppen azt írta elő, hogy az alperesnek az objektív tények és a felperes ténylegesen kifejtett tevékenysége vagy annak hiánya alapján kell megállapítania a Tszt. 20. § (1) bekezdés a) pontja szerinti körülmény fennállását. E vizsgálatnak ki kell terjedni a távhőszolgáltatás objektív feltételei megszűnése tényleges dátumának megállapítására is. E tekintetben a jogi és tényhelyzet elválhat egymástól, hiszen miként azt a jogerős ítélet és a hivatkozott kúriai ítélet is egyértelműen megállapította, a szerződés felmondásának jogszerűsége vagy jogellenessége a Tszt. 20. § (1) bekezdésben foglalt feltételek szempontjából irreleváns, nem értékelhető semmilyen módon. Ebből következően a felmondás, mint jogi aktus nem releváns körülmény, hanem egy olyan joghelyzet, amely önmagában nem alapozza meg az engedély visszavonását. A felmondásnak lehetnek olyan következményei, amelyek az objektív körülményekben/tényhelyzetben változást váltanak ki, azonban az alperesi vizsgálat ezekre már nem terjedhet ki.

[27] Összességében megállapította, hogy az alperes a jogerős iránymutatással ellentétesen járt el, amire tekintettel az Ákr. 123. § (1) bekezdés f) pontja szerinti semmisségi ok fennáll. Erre tekintettel a keresetben megjelölt egyéb eljárási kifogásokat és anyagi jogi jogszabálysértéseket a per érdemében nem vizsgálhatta.

[28] A megismételt eljárás irányára vonatkozóan előírta, hogy a fent rögzített rendelkezések figyelembevételével teljeskörűen végre kell hajtani a jogerős ítélet iránymutatását. A tényállás tisztázásához további bizonyítási eljárást kell lefolytatni, egyrészt teljeskörűen értékelni kell az alapeljárásban beszerzett bizonyítékokat, ideértve a felperes nyilatkozatait és előterjesztett dokumentumait, másrészt fel kell tártani az ügy tárgyát – a helységi távhőszolgáltatás engedélyezésével és szabályozásával kapcsolatos, más eljárásban rendelkezésre álló bizonyítékokat figyelembe véve az ügyféli jogok tiszteletben tartása mellett, valamint meg kell tenni valamennyi szükséges eljárási cselekményt a távhővagyonhoz való hozzáférés biztosítottasága, a birtokláshoz, vagyonhoz való hozzáférés, a szolgáltatás teljesítéséhez szükséges személyi feltételek és az ahhoz kapcsolódó munkáltatói jogok, valamint a tulajdonosi jogok mint objektív tények fennállásának vizsgálata érdekében. A tényállás tisztázását és az objektív körülmények fennállását igazoló bizonyítékok alapján kell vizsgálni az engedély visszavonásának Tszt. 20. § (1) bekezdés a) pontja szerinti feltételét, ideértve a tevékenység tényleges befejezése időpontjának meghatározását is.

A fellebbezés

[29] Az alperes a fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását, másodlagosan hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Állította, hogy az elsőfokú bíróság az ítélet [35], [37]-[41] pontjaiban tévesen állapította meg az Ákr. 123. § (1) bekezdés f) pontja szerinti semmisségi ok fennállását, amivel az ügy érdemére kiható eljárási jogszabálysértést követett el, megsértve az Ákr. 123. § (1) bekezdés f) pontját, a Kp. 86. § (4) bekezdését, 89. § (1) bekezdés b) pontját, 92. § (1) bekezdés a), b) és d) pontját, továbbá a Kp. 84. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 346. § (4) és (5) bekezdését.

[30] Érvelése szerint a jogerős ítélet az új eljárásra vonatkozóan azt az iránymutatást hagyta meg, hogy: i) az engedély visszavonását a Tszt. 20. § (1) bekezdésére alapítottan indokolja, és ii) a BH2021.55. számú eseti döntésben részletezett objektív szempontokat tegye vizsgálata tárgyává, iii) a tényállást ebben a szükséges és releváns körben tárja fel. Az iránymutatás alapján a Határozat2-ben: i) az engedély visszavonását a Tszt. 20. § (1) bekezdés a) pontjára alapítottan indokolta, ii) a BH 2021.55. számú eseti döntésben foglalt objektív szempontokat – a határozat szerkezeti felépítésével egyértelműen alátámasztható módon – vizsgálta, iii) a tényállást ebben a körben a döntéshozatalhoz szükséges és releváns mértékig feltárta. Az iránymutatást a Fővárosi Ítéltábla a 2.Kf.700.096/2022/5. számú ítéletében nem egészítette ki. Az elsőfokú bíróság az ítéletben az iránymutatáson túlmutató többletszempontokat hiányolt (különösen a más eljárásokban rendelkezésre álló tények felderítése, vagy a felmondás hatályosulási dátuma kötöttségének kérdése). A többlet elvárások nélkül a jogerős ítéletben foglalt iránymutatásnak eleget tett.

[31] A Határozat2 [17]-[20] pontjaiban értékelte az elsőfokú ítélet [36] pontjában meghatározott szempontokat, a [21] pontjában a távhőszolgáltatáshoz szükséges hőenergia rendelkezésre állása kérdését vizsgálta, az ítélet [39] pontjában foglaltakat figyelembe vette, amit a Határozat2 [17] pontja igazol; a felmondásról semmilyen formában nem foglalt állást. Ugyanakkor a Szerződés felmondásának az ellátási kötelezettség teljesítése feltételeinek biztosíthatósága szempontjából jelentősége van, hiszen ez alapján állapítható meg, hogy ennek hatására a felperes elvesztette a hozzáférést ahhoz az eszközhöz (távhővezeték-hálózat), amely elengedhetetlenül szükséges a távhőszolgáltatás megvalósításához.

[32] A döntéshozatalhoz szükséges mértékben a tényállást feltárta, és a döntést megindokolta. Bármely, az alapeljárásban, vagy azt követően bekövetkezett vagy felmerült további tény, körülmény ellenére a szerződés felmondása azzal a hatással járt, hogy a felperes elvesztette a hozzáférést a távhővezeték-hálózathoz, amely elengedhetetlenül szükséges a távhőszolgáltatás megvalósításához. Így bár megvizsgálta egyenként a BH2021. 55. számú döntésben foglalt objektív szempontokat, mélyebb szintű értékelésre a döntéshozatalhoz már nem volt szükség. Hiába tudja biztosítani a felperes a személyi feltételeket és munkáltatói jogokat, hiába tudja beszerezni a távhőszolgáltatáshoz szükséges hőenergiát, ha nem áll rendelkezésére a Szerződés felmondásának hatására az az eszközállomány, ami a távhőszolgáltatáshoz nélkülözhetetlen, alapvető feltétel.

[33] Indokoltnak tartotta az időmúlásra – különösen a felperes cégjogi helyzetében beállt változásra, és az egyéb perekben tett egymásnak ellentmondó nyilatkozatokra – tekintettel a felperes nyilatkozatának beszerzését. A nyilatkozat elmaradásának értékelése a Határozat2-ben megtörtént, ahol csak azt tudta megállapítani, hogy a felperes nem tett nyilatkozatot és nem nyújtott be dokumentumokat, így nem is cáfolta azt a tényhelyzetet, hogy a birtoklásra való jogcíme megszűnt.

[34] Az ítélet [39] pontjában foglaltakkal összefüggésben kiemelte, hogy a jogerős bírósági iránymutatás nem tartalmazott arra vonatkozóan előírást, hogy a vizsgálat időpontját a megismételt eljárásban 2021. július 1-jétől eltérő más időpontban kellett volna meghatározni. 2021. július 1. nemcsak a szerződés felmondásának, hanem a kijelöléseknek is az időpontja, és a BH2021.55 számú eseti döntés szerint is megfelelő volt az eljárás, amiben a távhőszolgáltatási működési engedély visszavonása ugyanarra az időpontra lett megállapítva, mint az abban az ügyben született alaphatározatban. Az ítélet [38] pontja kapcsán kifogásolta, hogy a más eljárásokban rendelkezésére álló tények és körülmények figyelembevételével összefüggésben az ítélet nem válaszol, hogyan kell értékelni az idő múlása következtében fennálló azon körülményeket és tényeket (mint például a felperes felszámolása), amelyek a döntésre kihatottak, mégis a 2021. július 1-jei időállapoton túlmutattak. Összességében állította, hogy az elsőfokú ítélet [41] pontjában a megismételt eljárásra nem megfelelő iránymutatást adott, amivel az ügy érdemére kiható eljárási jogszabálysértést követett el, megsértve a Kp. 86. § (4) bekezdését és a Kp. 97. § (4) bekezdését, tekintettel arra, hogy az iránymutatáshoz képest többletfeladatokat írt elő, és a Kp. 86. § (4) bekezdésében foglaltak ellenére nem adott iránymutatást arra, hogyan járjon el a megváltozott cégjogi környezetben, a felperes felszámolásának tényét miként vegye figyelembe. Nem tért ki arra sem, hogyan oldja fel az egyéb perekben tett egymásnak ellentmondó felperesi nyilatkozatokat abban az esetben, ha a felperes a megismételt eljárást ismét akadályozza a nyilatkozata elmaradásával.

A Fővárosi Ítéltábla döntése és annak jogi indokai

[35] Az alperes fellebbezése – az alábbiak szerint – az ügy érdemét érintően alaptalan.

[36] Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 108. § (1) bekezdése alapján a fellebbezés keretei között bírálta felül. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást a rendelkezésre álló peradatok alapján helyesen rögzítette, az abból levont jogi következtetése nagyjából okszerű, érdemi döntése helytálló, iránymutatása azonban kismértékben túlmutat a jogerős alapítélet keretein, figyelmen kívül hagyva, hogy az új eljárásra kötelező jogerős alapítéletben szereplő iránymutatás tartalma és jogszerűsége az új (megismételt) eljárásban hozott döntés elleni közigazgatási pernek nem tárgya, annak vitatására is csak az alapítélet elleni rendes és rendkívüli jogorvoslat igénybevétele során van törvényes lehetőség, ekként nemcsak a feleket, de a bíróságot is köti; így a kötelező iránymutatás tartalma már nem bővíthető. Ettől elhatárolandó, ha a bíróság az ismételt lefolytatandó közigazgatási eljárásra kötelező iránymutatást illetően értelmez, cselekvési lehetőségeket vázol fel az alperest illető tényállás-tisztázási kötelezettség teljesítése vonatkozásában releváns bizonyítási eljárást, az alperes eljárás-vezetését illető hatósági *opportunitás* elvét, illetve a megismételt eljárásra a jogerős ítélet szabta korlátokat (jogerőhatás) tiszteletben tartva.

[37] A fellebbezésben foglaltakkal összefüggésben a másodfokú bíróság az alábbiakat emeli ki:

[38] A másodfokú bíróságnak – a bizonyítás és vizsgálat hivatalbóli elrendelésének körén kívül – kizárólag a fellebbezés korlátai között volt lehetősége dönteni, e vizsgálat keretein – főszabály szerint törvényi kivételeket leszámítva – nem terjeszkedhetett túl.

Hivatalból is kellett azonban vizsgálnia az Ákr. 123. § (1) bekezdés f) pontjára alapított semmiséget, miután az az elsőfokú eljárásban is hivatalból vizsgálandó, ekként a fellebbezési eljárásra is áthatóan hivatalbóli vizsgálatot igénylő kérdésről van szó. A másodfokú bíróság mindenekelőtt – az analógiára is figyelemmel – kiemeli, hogy a Kúria joggyakorlata egységes annak megítélésében, hogy az új eljárást elrendelő felsőbbbíróági iránymutatás köti az új eljárást lefolytató bíróságot, attól eltérni nem lehet (Kúria Kfv.III.37.135/2020/5. – BHGY K-KJ-2020-700). A megismételt peres eljárásban nem lehet újrakezdeni a bírósági felülvizsgálatot, annak korlátját a megismételt eljárást előíró felsőbbbíróági döntés és annak indokolása adja. A töretlen bírói gyakorlat szerint a megismételt peres eljárás eredményeként hozott jogerős ítélet felülvizsgálata során kizárólag az vizsgálható, hogy az új döntés eleget tett-e az új eljárást elrendelő iránymutatásnak, azaz a bíróság az újabb döntését az iránymutatás keretei között, annak megfelelően hozta-e meg. Továbbá a jogerős ítéletben elbírált jogkérdések sem a megismételt hatósági eljárásban, sem az ennek eredményeként hozott határozat bírósági felülvizsgálata során nem tehetők vitássá (Kúria Kfv.IV.37.293/2023/6. – BHGY K-KJ-2023-782). Hasonlóan, a közigazgatási szervnek előírt megismételt eljárás nem teremt új ügyet, így a jogvitát a bíróság által meghatározott keretek között kell véglegesen lezárni. Az alperes nem változtathatja meg alapvetően a megismételt eljárásban az értékelés keretrendszerét, új körülmények hiányában eltérő jogalapon álló döntést nem hozhat, nem üresítheti ki a jogerős ítélet iránymutatásában foglaltakat (Kúria Kfv.V.35.057/2022/5. – BHGY K-KJ-2022-464).

[39] A Kp. 96. §-a, 97. § (4) bekezdése - az anyagi jogerőhatásra, a határozatok teljesítésére vonatkozó rendelkezések alapján, valamint a követendő bírói gyakorlat (Kúria Kfv.IV.39.008/2022/6. – BHGY K-KJ-2022-570, Kfv.III.45.201/2022/8. – BHGY K-KJ-2023-276) szerint a közigazgatási tevékenység jogszerűségének vizsgálata tárgyában hozott ítélet (alapítélet) jogereje kizárja, hogy ugyanazon közigazgatási tevékenység jogszerűsége vizsgálatára a felek vagy az érdekeltek új keresetet indíthassanak vagy azt egyébként vitássá tehessék, ezért a jogerős alapítélet - perorvoslattal (felülvizsgálattal) sikeresen nem támadott - rendelkező része és indokolása a megismételt eljárásban köti az alperest. A megismételt eljárást követő peres eljárás tárgya csak az lehet, hogy az új határozat megfelel-e a bíróság által korábban előírt követelményeknek. A megismételt eljárás lefolytatására kötelező ítélet esetében tehát nemcsak az új eljárásra adott iránymutatást, hanem az ítélt dolognak minősülő megállapításokat is figyelembe kell vennie a hatóságnak, mert az is köti az új eljárásban. Mindezek elmulasztása (a hatóság határozatának a jogerős alapítéletben foglaltaktól való tartalmi eltérése) a megismételt eljárásban hozott határozat semmisségét eredményezi. A fentieket erősítette meg a Kúria a Jpe.III.60.037/2022/12. számú határozata [58]-[59], [65] bekezdéseiben.

[40] A követendő kúriai joggyakorlat (Kúria Kfv.IV.35.266/2020/6. – BHGY K-KJ-2020-864, Kfv.IV.39.008/2022/6. – BHGY K-KJ-2022-570) szerint az alperest új eljárásra kötelező jogerős alapítéletben szereplő iránymutatás tartalma és jogszerűsége az új eljárásban hozott döntés elleni közigazgatási pernek nem tárgya, annak vitatására csak az alapítélet elleni rendkívüli jogorvoslat igénybevétele során van jogszerű lehetőség. Erre figyelemmel ebben a perben az alapítéletben szereplő rendelkezések és jogértelmezés jogszerűségét az alperes nem kérdőjelezhetette meg, erre csak az alapítélet elleni jogorvoslat vagy rendkívüli perorvoslat igénybevétele során lett volna lehetősége. Figyelemmel kellett lennie arra, hogy a Fővárosi Ítéltábla mely jogkérdésekben döntött végleges jelleggel, miután az alperes nem kezdeményezett felülvizsgálati eljárást a Fővárosi Ítéltábla ítéletével szemben.

[41] Ismételten kiemelendő, hogy a Kúria elvi éllel fogalmazta meg Kfv.V.35.057/2022/5. számú döntésében, miszerint a megismételt eljárás nem teremt új ügyet, így a jogvitát a bíróság által meghatározott keretek között kell véglegesen lezárni; az alperes

nem változtathatja meg alapvetően a megismételt eljárásban az értékelés keretrendszerét, eltérő jogalapon álló döntést nem hozhat, nem üresítheti ki a jogerős ítélet iránymutatásában foglaltakat.

[42] A fent kifejtett alapvetésekre figyelemmel a megismételt eljáráshoz kapcsolódó elsőfokú bírósági eljárás, az elsőfokú bíróság vizsgálódási köre – miként azt a fellebbezés helyesen tartalmazta – korlátozott irányú volt, az elsőfokú bíróság csak azt vizsgálhatta, hogy az alperes a megismételt eljárásban az iránymutatásnak megfelelően, annak keretei között, illetve az ítélt dolognak minősülő megállapítások, a másodfokú bíróság jogértelmezése megtartásával járt-e el. A megismételt eljárásban semmilyen módon nem volt vitatható a másodfokú bíróság jogértelmezése, mely szerint az alperesnek kizárólag a Tszt. 20.§ (1) bekezdésére alapozva lehet az engedélyt visszavonni. A jogértelmezés részletesen levezette, hogy a Tszt. 20. § (1) bekezdés szerinti jogcím alapján az alperes csak akkor vonja (vonhatja) vissza a működési engedélyt, ha az engedélyes a felsorolt jogi normákban vagy a működési engedélyben előírt kötelezettségeinek az alperes *"erre irányuló felhívása ellenére"* nem tesz eleget. Ebből következően a felhívásban megjelölt, és a visszavonás alapjául szolgáló kötelezettségszegés(ek)nek *azonosnak* kell lennie, és az alperes az ennek megfelelő felhívási kötelezettségétől jogszerűen nem tekinthet el. Mivel az alapeljárásban az alperes a felperest a felmondás bejelentésére nem hívta fel, ezért vele szemben a Tszt. 20. § (1) bekezdés a) pontja alapján a felmondás bejelentésének elmulasztása miatt az engedély visszavonásának jogkövetkezményét sem alkalmazhatta (anyagi jogerővel bíró megállapítást). Az alapeljárásban hozott elsőfokú ítélet megsemmisítő rendelkezése a Kp. letisztult dogmatikai rendszerében *ex tunc* hatállyal, a Határozat1 a meghozatalának időpontjára visszamenőlegesen került megsemmisítésre, s nem *ex nunc* egy ettől eltérő, a dolog természetéből következően későbbi időponttal. Az alperes által a fellebbezésében hiányolt időbeliség kérdéséhez azonban rögzítendő, hogy az 1952. évi Pp. rendszerére visszatekintve „hagyományos” megoldást jelentő *ex tunc* megsemmisítés (akkori dogmatika szerint azonosan hatályon kívül helyezés) csak olyan jogorvoslást jelenthet, amely jogi síkon állít vissza egy múltbéli állapotot, azonban nem képes a megsemmisítésig létezett közigazgatási cselekmény által kifejtett (jog)hatások, a jogalanyok jogi cselekvéseit annulálni: ezért van szükség arra is figyelmet fordítani, hogy egy megsemmisített közigazgatási cselekmény a megsemmisítésig milyen hatásokat idézett elő, különösen, – mint ahogy a perbeli esetben is – ha a Határozat1, mint közigazgatási cselekmény tekintetében azonnali jogvédelem keretében halasztó hatály nem került elrendelésre (a Fővárosi Törvényszék 2021. augusztus 31. napján jogerőre emelkedett 103.K.704.451/2021/3. számú végzése), a felperes, mások és az alperes eljárása, cselekményei folytán a Tszt. 20. § (1) bekezdés BH2021. 55. számú eseti döntés szerint részletezett objektív körülmények miként alakultak, milyen tények keletkeztek.

[43] További jogerős és anyagi jogerőshatással felruházott megállapítás, hogy a Tszt. 20. § (1) bekezdése szerinti engedély visszavonására csak objektív körülményekre tekintettel megállapított tényállás alapján kerülhet sor. A Tszt. 20. § (1) bekezdés bevezető rendelkezésének két külön fordulata alapján az engedély visszavonása történhet kérelemre, valamint hivatalból is, amelynek megfelelően rendelkezik a szakasz többi rendelkezése is. Amennyiben az engedélyt az (1) bekezdés alapján kérelemre vagy hivatalból visszavonják, a (2) bekezdés értelmében, ha van megfelelő kérelem, új engedélyt kell kiadni, ha nincs új engedélyest kell kijelölni; a (3) bekezdés alapján a korábbi engedélyes az átmeneti időszakban is köteles az ellátás biztosítására; míg az (5)-(6) bekezdések az engedélyesek közötti átadás-átvétel szabályait rögzítik. Ezen, a címzettek számára egyértelműen értelmezhető szabályozási tartalomba illeszkedik a Tszt. 20. § (4) bekezdésének második fordulata is, miszerint az alperes, *"ha az engedélyben foglalt tevékenységet nem az engedélyben meghatározott módon folytatják és az a távhőellátás jelentős zavarát idézheti elő, a folyamatos ellátásra más engedélyest is kijelölhet."* A Tszt. diszkréciótól függően

alkalmazható 20. § (4) bekezdése a működési engedély visszavonását nem szabályozza, a Tszt. kógens 20. § (1) bekezdése alkalmazásának mellőzését nem teszi lehetővé. A Tszt. 20. § (2) és (4) bekezdése között az alperes által állított összefüggés nincs, mindkét bekezdés a Tszt. 20. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel alkalmazandó. A (2) és a (4) bekezdés közötti különbség az, hogy a (2) bekezdésbe foglalt főszabály alapján a működési engedély visszavonását követően kötelező új engedély kiadása vagy új engedélyes kijelölése, míg a (4) bekezdésben a (2) bekezdéshez képest meghatározott kivételszabály szerint a jelentős zavar elhárítása érdekében az engedélyes kijelölése az engedély esetleges visszavonását megelőzi. Ekkor a folyamatos távhőellátás érdekében jogilag több engedélyes is lehet ugyanazon tevékenységre; ideiglenes különválik a jogi- és a ténybeli helyzet. A kijelölt engedélyes felelős az ellátásért, és a távhőrendszer átvételéért és működtetésért; míg a korábbi engedélyes engedélyének fennmaradása attól függ, hogy képes-e kötelezettségeinek eleget tenni, ha nem, az engedély visszavonása nem mellőzhető. A Tszt. 20. § (6) bekezdésének első fordulata pedig egyszerűen arra utal, hogy létezhet új engedéllyel (kérelemre) rendelkező engedélyes, valamint a főszabály vagy a kivételszabály szerint kijelölt engedélyes. Egyértelműen rögzítette a Fővárosi Ítéltábla azt is, hogy az alperes a városi távhőellátó közművek működtetésére 2023. évig megkötött üzemeltetési-vállalkozási szerződés felmondására figyelemmel – a távhőellátás folyamatosságának biztosítása érdekében – hivatalból indított eljárást a felperessel szemben.

[44] Az elsőfokú bíróság helytállóan vizsgálta mindenekelőtt az Ákr. 123. § (1) bekezdés f) pontja szerinti semmisségi ok fennállását, helyesen indult ki abból, hogy az alperes hivatalból indított eljárást folytatott le, melynek következtében a tényállás tisztázása és az ahhoz szükséges bizonyítási eljárás lefolytatása az alperes kötelezettsége. Ez egyértelmű kell legyen már az elsőfokú bíróság a 103.K.704.451/2021/16. számú ítélete és a Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.700.096/2022/5. számú ítélete által iránymutatóként kijelölt Kfv.III.37.351/2017/8. számú ítélete (BHGY K-KJ-2018-368) [27] pontja alapján is.

[45] A Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatalról szóló 2013. évi XXII. törvény (a továbbiakban: MEKH tv.) „3/A. A Hivatal közigazgatási hatósági eljárására vonatkozó szabályok, adatkezelés” alcím alatti 5/D. § (1) bekezdése alapján a Hivatal hatáskörébe tartozó hatósági eljárásokban az Ákr. rendelkezéseit ezen alcímben foglalt eltérésekkel és kiegészítésekkel kell alkalmazni. Ennek megfelelően a (7) bekezdés alapján a Hivatal eljárása, valamint hatósági ellenőrzése során jogosult az ügygel kapcsolatos iratokba betekinteni, ideértve az üzleti titkot tartalmazó iratokat is, továbbá jogosult az iratokról másolatot, kivonatot készíteni, *az ügyféltől eseti és rendszeres információt kérni*. E szabály a hivatalból indult eljárásban is biztosítja az alperes számára, hogy az ügyféltől adatot, információt szerezzen be, amellyel kiegészíti az Ákr. VII. fejezetének [103. § (1)-(4) bekezdés] a hivatalbóli eljárásokra vonatkozó eltérő szabályait, de nem írhatja felül az iránymutatás tartalmát. A hivatalbóli eljárásokban az Ákr. kérelemre indult eljárásokra vonatkozó rendelkezéseit a VII. fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni [103. § (1) bekezdés], így az Ákr. 31. pontjára alcímére nézve is. A közigazgatási eljárásjog egyik sajátosságát az *officialitás* elve adja, amely az Ákr. 3. §-ában deklarált alapelv [a hivatalbóliség elve]. Ezen elv alapján a hatóság a kizárólag kérelemre indítható eljárások kivételével hivatalból eljárást indíthat, a kérelemre indult eljárást jogszabályban meghatározott feltételek fennállása esetén folytathatja. Hivatalból állapítja meg a tényállást, határozza meg a bizonyítás módját és terjedelmét, valamint törvény keretei között felülvizsgálhatja a saját és a felügyelete alá tartozó hatóság döntését és eljárását.

[46] Az *officialitás* érvényesül a tényállás tisztázásában is. A bírói gyakorlat elvi megfontolása szerint a megalapozott döntés előfeltétele a tényállás megállapítása, amely – az *officialitás* elvéből fakadóan – az eljáró hatóság feladata. Általánosan elmondható, hogy a

tényállás a döntéshez szükséges tények összessége. A tényállás megállapítása során a hatóságnak a számításba jöhető tények közül ki kell választania azokat, amelyek a vizsgált ügy szempontjából jelentőséggel bírnak. Azt, hogy melyek ezek a jogilag releváns tények, mindig a konkrét ügyben alkalmazandó jogszabály határozza meg. A tisztázandó tényállási elemeket tehát az irányadó jogi norma általános tényállása jelöli ki. A hatóságnak az eljárás keretében azt kell megállapítania, hogy a jogszabály szerinti tényállási elemek az adott ügyben fennállnak-e vagy sem. A döntéshez nem szükséges, ahhoz közvetlenül nem kapcsolható egyéb körülményeket nem kell felderítenie, a jogi normában nem szereplő tényállási elemeket sem megállapítania, sem értékelnie nem kell (Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.128/2011/6.). A hatósági hivatalbóli eljárásban a tényállás tisztázása a hatóság kötelezettsége. Az *officialitás* közigazgatási eljárásjogban deklarált alapelvből is következően a bizonyítási eljárás esetleges – hatóságra visszavezethető – hiányosságait az ügyfél terhére róni nem lehet (Kúria Kfv.III.37.549/2012/3. – BHGY K-KJ-2013-325; Kfv.III.37.550/2012/3. – BHGY K-KJ-2013-1109). Egy kérelemre induló és lefolytatandó eljárás során is a hatóság kötelezettsége a tényállás tisztázása, de – miután a bizonyítási eljárás lefolytatása nem minden esetben azonos magával a bizonyítékok beszerzésével – nem feltétlenül a hatóság terhe maga a bizonyítás. Ez utóbbi a kérelemre induló eljárásokban a kérelmezőt terheli, amit a hatóság elősegíthet, de a kérelmező helyett nem köteles bizonyítékot szolgáltatni (Kúria Kfv.II.37.070/2014/6. – BHGY K-KJ-2014-272). A bizonyítékok beszerzése ugyanakkor a hivatalból indult eljárásokban az alperesre hárul, ahogy a Kúria Kfv.III.37.351/2017/8. számú ítélete (BHGY K-KJ-2018-368) [27] pontja alapján az a perben vizsgált alperesi eljárásra is áll.

[47] Amennyiben a hivatalból indult eljárásban az ügyfél az adatszolgáltatási kötelezettségét nem teljesíti, a hatóság egyébiránt nem eszköztelen. A Tszt. 18. § e) pontja alapján a működési engedélyes köteles az alperes által előírt tartalomban és formában az engedélyhez kötött tevékenységével és a felhasználói érdekekkel kapcsolatos adatokat és információkat az alperesnek, valamint – felhasználói panaszok esetén – a fogyasztóvédelmi hatóságnak és a felhasználói érdekképviselőnek megadni és hozzáférhetővé tenni. A hiányos, téves adatszolgáltatás, mint kötelezettségzegés anyagi jogi következményeket von maga után. A Tszt. 4. § (2) bekezdése kimondja azt is, hogy a hatóság az engedélyben foglalt előírások és követelmények megszegése esetén az e törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendeletben meghatározott összegű bírság – akár ismételt – alkalmazását rendelheti el. Az alperes a tényállás tisztázása érdekében élhet akár a helységi távhőszolgáltatás engedélyezéssel és szabályozással kapcsolatban lefolytatott, más eljárásokban rendelkezésére álló, általa hivatalból ismert tényeket, körülményeket igazoló bizonyítékok felhasználásával is, ezekről szabadon dönthet. Az elsőfokú bíróság ítéletének 76. §-ra utalása, ezzel összefüggésben az eljárás részévé tenni kívánt bizonyítékok tekintetében a *legiltás* feltételeinek megteremtése szükségességére utalás (ügyféli jogok tiszteletben tartásával) az alperes megismételt eljárásra adott 103.K.704.451/2021/16. számú ítéletbéli útmutatás mikénti teljesítésére vonatkozó figyelemfelhívásként megfogalmazható, még ha azzal az eredeti útmutatás kötelező erő hozzátársításával nem is bővíthető. Ezért is pontosítandó az új eljárásra adott iránymutatás akként, hogy az nem bővíthető a 103.K.704.451/2021/16. számú ítéletbéli útmutatáshoz képest, minden, a fellebbezett 103.K.702.452/2023/9. számú ítélet [41] pontja szerinti új elem csak, mint az új eljárásra adott eredeti iránymutatáshoz kapcsolódó, az alperes által a fellebbezéséből kiolvashatóan egyébként igényelt további támpontok, figyelemfelhívások, lehetőségekre utalásként adható, azt a másodfokú bíróság ekként pontosítja. Az új eljáráshoz kapcsolódó, az alperesi fellebbezési érvelés miatt szükséges figyelemfelhívás az is, hogy a perben nem féli nyilatkozatok nem közigazgatási eljárásban tett ügyféli nyilatkozatok, nem lehet azokat az Ákr. 31. pontja alcíme szerint szemlélni. A jogerős ítéletek bizonyíték-értékelése önálló, az esetlegesen más perben előállt

bizonyíték önálló értékelése szükséges, az átvett bizonyítékokra vonatkozó ítéletek megállapításainak értékelésénél figyelemmel szükséges lenni arra, hogy egy bírósági ítéletnek milyen hatókörű joghatása van.

[48] A fentebb rögzítettek figyelembevételével jogszerűen mutatott rá az elsőfokú bíróság, hogy a felperes nyilatkozatának hiánya, elmaradása a megismételt eljárásban nem helyettesítheti azon objektív tények vizsgálatát, amelyeket a jogerős iránymutatás egyértelműen előírt.

[49] Az alperes fellebbezési érvelése, hogy a bírói gyakorlat szerint a hatóság csak a döntéshozatalhoz szükséges mértékben köteles a tényállást feltárni és a döntést a szükséges mértékben kell megindokolni, nem eredményezheti az *officialitás* elvének és a jogerős iránymutatás tartalmának a kiüresedését a hivatalból indult megismételt eljárásban. Amennyiben felperes a megismételt eljárást akadályozza a nyilatkozata elmaradásával, az alperes nem válik eszköztelenné, hiszen lehetősége van az ilyen módon kifejtett anyagi jogszabálysértést a Tszt. 4. § (2) bekezdése szerinti bírság kiszabásával szankcionálni és a passzivitást egyéb, általa hivatalból ismert adattal, körülménnyel pótolni, ahogyan az elsőfokú bíróság rögzítette, az ügyféli jogok, különösen Ákr. 76. §-ának tiszteletben tartása mellett. Ez azonban a hatóság szabad belátása, amellyel a kötelező iránymutatás tartalma nem bővíthető. A Tszt. 20. § (1) bekezdés b) pontja szerinti jogszabályi vagy működési engedélyben előírt kötelezettségnek való elégtétel elmaradása egy megismételt eljárásban úgy, miként az alperes megállapította azt, nem lehetséges: múltbeli, a múltra kiható mulasztást utóbb, a jövőben kiadott felhívással megteremteni nem lehet, ehhez az érintett jogalany – az idő előrehaladásának ténykérdése miatt – nem tud igazodni, egy ilyen felhívásnak – természeti törvények miatt – objektíve nem tud megfelelni.

[50] Az alperes, miként arra az elsőfokú bíróság megalapozottan utalt, az alapeljárás iratanyagát – köztük kiemelten a felperes nyilatkozatait és előterjesztett dokumentumait – egyáltalán nem tette a megismételt eljárás és az abban hozott döntése részévé, mely azzal a jogkövetkezménnyel is járt, hogy tényállás tisztázási kötelezettségének és a releváns objektív körülmények vizsgálatának – a szükséges és releváns körben, az új eljárásra adott eredeti iránymutatás megtartva – nem tudott eleget tenni. A hivatalból indult megismételt eljárásban az alperes valójában a felperes újabb adatszolgáltatási kötelezettsége elmulasztását értékelte akként, hogy a felperes nem bizonyította, hogy hozzáférése a távhőszolgáltatáshoz szükséges vagyonhoz „továbbra is” (de lényegében egy múltbeli időponttól számítottan) fennáll.

[51] A jogerős iránymutatás azonban meghagyta az alperesnek az új eljárásra vonatkozóan, hogy a felperes működési engedélyének visszavonását a Tszt. 20. § (1) bekezdésére alapítottnak indokolja, és a BH2021. 55. számú eseti döntésben részletezett objektív szempontokat tegye a vizsgálata tárgyává, a tényállást ebben a szükséges és releváns körben tárja fel. Az elsőfokú bíróság megalapozottan rögzítette, hogy hiányos volt a tényállás felderítése, hiszen a megismételt eljárás nem teremt új ügyet, így a jogvitát a bíróság által az alapperben meghatározott keretek között kell véglegesen lezárni. Márpedig a felperes alapperbeli keresetlevelének mellékletei is tartalmazták az alperes felhívására tett F/3. alatti nyilatkozatát, az F/6. és F/8. alatti egyéb beadványait, az F/10. alatti további iratát, egyéb mellékleteket, azonban a megsemmisített Határozat1 indokolása és bizonyítékértékelése a felperesi nyilatkozat körében nyilvánvalóan nem pótolhatta a Határozat2 fogyatékoságát, ami a bizonyítást a felperes adatszolgáltatása útján beszerzett okirati bizonyítékokon keresztül látta eredményesen lefolytathatónak, ám a felperes mulasztására tekintettel nem alkalmazta a tényállás tisztázására az *officialitás* szabályait, a Tszt. 20. § (1) bekezdés b) pontja szerint a felperes újabb magatartása (mulasztása) a múltbeli időpontra nem teremthette meg a törvényi feltételt. Az elsőfokú bíróság pedig helyesen róta fel, hogy a megismételt eljárásban a felperes részére kiadott két felhíváson kívül semmilyen eljárási cselekményt nem végzett az

alperes és indokolása szerint döntését kizárólag a szerződés felmondásának tényére és a felperes nyilatkozatának hiányára alapította.

[52] A megismételt eljárásra vonatkozó iránymutatás kötőereje alapján nem foghatott helyt az alperes azon fellebbezési érvelése, hogy a Szerződés 6.5 pontját figyelembe véve a felmondás hatására a felperes elvesztette a hozzáférést ahhoz az eszközhöz (távhővezeték-hálózat) amely elengedhetetlenül szükséges a távhőszolgáltatás megvalósításához és a Szerződés felmondásával megszűnt a felperes távhőszolgáltatáshoz szükséges vagyonhoz való hozzáférése, ezért a távhőellátási kötelezettségének 2021. július 1-étől való megfeleléséhez hitelt érdemlően bizonyítania kellett volna, hogy a hozzáférése 2021. július 1-étől továbbra is fennáll a távhőszolgáltatáshoz szükséges vagyonhoz. Hiába tudja ugyanis biztosítani felperes a személyi feltételeket és munkáltatói jogokat, hiába tudja beszerezni a távhőszolgáltatáshoz szükséges hőenergiát, ha nem áll rendelkezésére a Szerződés felmondásának hatására az az eszközállomány, ami a távhőszolgáltatáshoz nélkülözhetetlen, alapvető feltétel. E hivatkozások fogyatékosága, hogy az alperes csak a jogerős iránymutatás keretei között járhatott el, az alább megismételték szerint anyagi jogerőhatással bíró ítéleti megállapítás pedig elzárja az alperest attól, hogy a felmondásnak jelentőséget tulajdoníthasson, az olyan releváns ténykérdések tisztázásával szemben, mint amelyek bizonyítottan (bizonyítás eljárás eredménye szerint) fennállnak vagy a múltban meghatározott időpontban/időtartam alatt fennálltak, s amelyek vagy amelyek közül valamelyik minimálisan szükséges(ek) a Tszt. 20. § (1) bekezdés szerinti működési engedély-visszavonáshoz, figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.700.096/2022/5. számú ítéletének [28] pontjára is.

[53] A Kúria joggyakorlata (Kfv.IV.38.009/2020/3. – BHGY K-KJ-2021-1220) szerint az ítélet anyagi jogereje azt is kizárja, hogy a bíróság megismételt eljárásra vonatkozó iránymutatását a megismételt eljárás során hozott döntés elleni felülvizsgálat során megváltoztassa. A jogerős iránymutatás biztosítja, hogy a közigazgatási szerv a jogvitát az alapeljárásban meghatározott keretek között tartsa és ne teremtsen új jogi helyzetet, eltérő jogalapon álló döntést ne hozzon.

[54] A megismételt eljárás garanciális szerepét hangsúlyozva tett iránymutató megállapítást a Kúria a Kfv.II.37.814/2020/12. számú ítéletében (BHGY- K-KJ-2021-322.) amikor kimondta, hogy a hatékony jogorvoslathoz való jog nem kizárólag annak lehetőségét jelenti, hogy jogorvoslati fórum vehető igénybe. Ez ugyanis rendkívül formalista értelmezés, amely megfosztja az ügyfeleket a jogorvoslati jog lényegétől, vagyis attól, hogy egy bíróság által elrendelt megismételt eljárásban az legyen vizsgálható, hogy a hatóság orvosolta-e bíróság által korábban feltárt hibákat. Egy ilyen alperesi eljárás, de még annak csak a lehetősége is elrettenti a feleket a jogorvoslattól. Az ügyben a megismételt eljárásra éppen az alperes hibájából került sor, így a megismételt eljárást saját javára és a felperes(ek) sérelmére az alperes nem használhatja fel. Az ügyfél joggal várhatja el, hogy a megismételt eljárás során olyan helyzetbe kerülhessen, mintha a hatóság eleve jogszabályszerűen járt volna el.

[55] Alapvető garanciális jelentősége van tehát annak, hogy a megismételt eljárás során a közigazgatási szerv a bírói felülvizsgálat tárgyán belül marad és nem vizsgál olyan, az iránymutatás tárgykörébe nem tartozó elemeket, melyek az eredetitől különböző tényállás megállapításához vezetnek új mérlegelési szempont bevezetésével. A jogerős ítélet iránymutatása biztosítja, hogy a közigazgatási szerv a jogvitát az alapeljárásban meghatározott keretek között tartsa és nem teremtsen új jogi helyzetet.

[56] Az alperes alaptalanul sérelmezte a fellebbezésében, a felmondás hatályosulási dátuma kötöttségének kérdését. E vonatkozásban az ítéltábla az elsőfokú bíróság jogértelmezését maradéktalanul osztja. A jogerős bírósági iránymutatás valóban nem tartalmazott arra vonatkozóan konkrét előírást, hogy az alperesi vizsgálat időpontját a megismételt eljárásban 2021. július 1-jéhez képest más időpontban kellene meghatározni, de

kifejezetten előírta, hogy az alperes a BH2021.55. számú precedensképes döntésben részletezett objektív szempontokat tegye vizsgálata tárgyává, a tényállást e szükséges és releváns körben tárja fel, és ebben a tekintetben a felmondás nem releváns. Azzal, hogy a Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.700.096/2022/5. számú jogerős ítéletével megerősítette a BH2021.55. számú precedensképes döntésnek az elsőfokú bíróság által megállapított alkalmazhatóságát, s ezáltal azt a kérdést, hogy a felmondás nem releváns, minekután az a konkrét ténykérdésre nem is ad választ, ez anyagi jogerővel eldöntetett, így az alperest is kötötte a megismételt eljárásra nézve: Az elsőfokú bíróság a BH2021. 55 számú döntésben hivatkozott, a Kúria Kfv.III.37.351/2017/8. számú ítéletének [27]-[28] pontjaiban tett megállapításokat külön is kiemelte, mely alapján a ténylegesen fennálló tényeket kell az objektív körülmények sorában értékelni, és valamennyi tény alapján kell megállapítást tenni arról, hogy az engedélyes eleget tesz-e vagy sem a törvényes, illetve a működési engedélyben előírt kötelezettségeinek. E vizsgálatnak ki kell terjednie a távhőszolgáltatás objektív feltételei megszűnése tényleges dátumának megállapítására is azzal, hogy a 103.K.704.451/2021/16. számú ítéletbéli útmutatás nem korlátozta és korlátozza az alperest abban, hogy az megismételt eljárásban a hivatalbóli bizonyítási eljárást az *opportunitás* elve mentén szervezze meg: a Fővárosi Ítéltábla nem látja kizártnak a Kúria precedensképes határozata, illetve a 103.K.704.451/2021/16. és 2.Kf.700.096/2022/5. számú ítéletek alapján egy olyan jogértelmezésen alapuló döntést, miszerint a Tszt. 20. § (1) bekezdéshez kapcsolódóan nevesített feltételek között az alperes egy-egy feltételt hiányát olyan vitális jelentőségűnek minősítse, amelynek időben első tényleges (és nem jogi) megszűnése megalapozhat egy engedély-visszavonást. E tekintetben a jogi- és tényhelyzet elválhat egymástól, így a felmondás (annak időpontja), mint jogi aktus nem releváns körülmény, hanem egy olyan joghelyzet, amely önmagában nem alapozza meg az engedély visszavonását, ezért a feltétel tényleges megszűntének van jelentősége.

[57] Nem térhetett ki az iránymutatás azon lényeges tényállásváltozásra, amely a felperes felszámolás alá kerülésével kapcsolatban merült fel. A felszámolási eljárás hatásának értékelésére elsőként a megismételt eljárásban az alperesnek nyílt jogszerű lehetősége, erre vonatkozóan azonban a Határozat² jogszerűen csupán ténymegállapítást tett. A felszámolási eljárás nem teremt új jogcímet a távhőszolgáltatási engedély visszavonására, nem változtat azon, hogy a távhőszolgáltatási engedély hivatalból történő visszavonásának a Tszt. 20.§ (1) bekezdése szerinti feltételek teljesülése esetén van helye. Nem foghatott helyt az alperes az időmúlásra alapított érvelése sem, mert a korabeli visszavonást követően bekövetkező változások önmagukban az új eljárásban megvalósult közigazgatási cselekmény jogszerűségére negatívan nem hathatnak ki: a 103.K.704.451/2021/16. számú ítélet új eljárásra adott, ezen elsőfokú ítéletnek a Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.700.096/2022/5. számú ítélete által megerősített és kiegészült indokolásával együtt értelmezendő iránymutatása, amelyet az anyagi jog szempontjából meghatározó, a Kúriának az első- és másodfokú bíróság által iránymutatóként kijelölt Kfv.III.37.351/2017/8. számú ítélete (BHGY K-KJ-2018-368) szerint releváns tényállás megállapítása érdekében lefolytatandó bizonyítási eljárásban szükséges megfelelően értékelnie az alperesnek ahhoz, hogy az eljárása eredményeként hozott döntése a jogszerűségi vizsgálaton átjusson. A megismételt eljárás során az alperes kedvezőbb helyzetben van tekintetben, hogy retrospektív módon feltárja a múltbeli tényeket, hiszen időközben a korabeli függő jogi helyzetek megszűnhettek, könnyebb a BH2021. 55. számú eseti döntésben részletezett objektív tényeket azonosítani.

[58] A Fővárosi Ítéltábla a fentiekben kifejtettekre tekintettel az elsőfokú bíróság érdemben helytálló ítéletét az iránymutatás kifejtett pontosításával, a Kp. 109. § (1) bekezdése alkalmazásával helybenhagyta.

[59] A felperes fellebbezési ellenkérelmet, észrevételt nem nyújtott be, a másodfokú eljárásban perköltségigénye nem merült fel, ezért arról az ítéltábla a Kp. 99. § (3) bekezdés és 35. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó 81. § (1)-(2), (5) bekezdéseire és 82. § (3) bekezdésére figyelemmel a rendelkezést mellőzte.

[60] Az alperest az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 5.§ (1) bekezdés c) pontja alapján teljes személyes illetékmentesség illeti meg, ezért az Itv. 39.§ (3) bekezdés c) pontja szerinti illetékalap után az Itv. 46.§ (1) bekezdésébe szerint számított 48.000 forint fellebbezési eljárási illetéket a Kp. 99.§ (3) bekezdése és 35.§ (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 95.§ (1) bekezdés c) pontja, és a Pp. 102.§ (6) bekezdésére figyelemmel az állam viseli.

[61] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Kp. 99. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés zárja ki.

Záró rész

Budapest, 2025. január 22.

dr. Robotka Imre s.k.
a tanács elnöke

dr. Drávecz Margit Gyöngyvér s.k.
előadó bíró

dr. Stumpf-Rádai Ágota s.k.
bíró